

Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту
министрлігі 2022 жылғы 27 тамыздағы
№ 384 бұйрығына қосымша

**Жалпы білім беру жүйесінің басшыларына арналған
«Білім берудегі менеджмент: нормативтік және тұжырымдамалық аспектілер»
тақырыбындағы біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы
(80 сағат)**

**Бағдарлама авторлары:
Кошербаева А.Н., п.ғ.д., профессор.
«Болашақ» және МВА (AlmaU) «Білім
берудегі менеджмент» магистрі**

Алматы, 2023 ж

**Жалпы білім беру жүйесінің басшыларына арналған
«Білім берудегі менеджмент: нормативтік және тұжырымдамалық аспектілер»
тақырыбындағы біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы
(80 сағат)**

1. Жалпы ережелер

1. Білім берудегі менеджмент: нормативтік және тұжырымдамалық аспектілер» тақырыбы бойынша білім бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) жалпы білім беру жүйесінің басшыларына арналған арналған (80 сағат)

2. Бағдарлама жалпы білім беру жүйесінің басшыларына бағытталған білім беру жүйелері халықаралық стандарттарға, Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінің инновациялық қайта құрулары мен нормативтік-құқықтық актілеріне сәйкес заманауи мектепте қажетті теориялық және практикалық білім, дағдылармен басқару дағдылары.

2. Глоссарий

Басқару(Ағылшын *басқару* менеджмент, менеджмент жүйесі) – әртүрлі кәсіпорындар қызметінің тиімділігін арттыруға бағытталған қазіргі заманғы технологиялардың, принциптердің, әдістердің, басқару құралдары мен нысандарының жиынтығы.

Білім берудегі менеджмент- Бұл білім беру ұйымдары мен білім беру жүйелерін басқаруға байланысты басқару шаралары мен шешімдерінің жиынтығы.

Менеджер(Ағылшын менеджер, басқарудан— «басқару»), басшы, менеджер-маман, бос емес басқару процестер және персонал(бағыныстылар) белгілі бір саладағы коммерциялық (сауда және басқа) кәсіпорындар, ұйымдар.

Кіші менеджерлер -Басқа қызметкерлерден тікелей жоғары тұрған бастапқы деңгейдегі менеджерлер (басшылар емес) Оларға оқу және ғылыми мекемелердегі бөлімшелердің (дүкендердің, мекемелердің), қоймалардың, бөлімдердің және зертханалардың меңгерушілері, бөлімдер мен ауысымдардың бастықтары, сату мамандары есеп беретін сату менеджерлері, сату жөніндегі кеңесшілер, сауда өкілдері, агенттер және т.б. Мамандардың көпшілігі осы қызметте менеджер болады.

Орташа менеджерлер- кіші басшыларға жетекшілік ететін орта буын басшылары. Ұйымның көлемі мен құрылымына байланысты мұндай менеджерлердің бірнеше деңгейі болуы мүмкін. Орташа менеджерлер әдетте бөлімдердің, бөлімдердің, кафедралардың меңгерушілері, факультет декандары,

Аға менеджерлер- топ-менеджерлер, жоғары әкімшілік және басқарушылық персонал. Бұл менеджерлердің шағын тобы. Тіпті ірі ұйымдардың өзінде олардың санаулысы ғана бар. Мұндағы типтік лауазымдар кәсіпорынның бас директоры, банк менеджері, [ректор](#) университет, басқарма төрағасы, төраға [директорлар кеңесі](#).

Мотивация - әртүрлі жүйенің әсерінен болатын процесс сыртқы және ішкі факторлар, ол басқарады мінез-құлық тұлғаның мінез-құлқының ұйымдасуын, бағытын, тұрақтылығын және белсенділігін анықтайды

Нәтижелерді бақылау– қызмет субъектілеріне педагогикалық іс-әрекеттің әлеуметтік білім беру процестеріне түзетулер енгізуге мүмкіндік беретін жүйе параметрлерінің өзгеруін, әрбір баланың дамуын арнайы ұйымдастырылған бақылаулар мен бақылау жүйесін қамтамасыз ететін технология.

3. Бағдарлама тақырыптары

Модульдер	Тақырыптар
-----------	------------

1	2
I. НОРМАТИВТІК МОДУЛЬ	1.1 Мемлекеттік білім беру мекемесіндегі білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың тұжырымдамалық бағыттары және Мемлекеттік білім беру стандарттары, Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы
	1.2. Білім беру ұйымының жұмыс істеуі мен дамуының заңнамалық негіздері. Білім беру процесіне қатысушылардың құқықтық жағдайы. Білім беру құрылымдарындағы қызметті ұйымдастыру және еңбекті бөлу. Еңбек дауларын реттеу бойынша медиация негіздері және Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы.
	1.3 ИСО 37001 парақорлыққа қарсы басқару жүйелері парақорлықтың алдын алу және анықтау бойынша бірқатар шараларды қамтиды.
	1.4 Білім беру ұйымындағы персоналды басқару негіздері. HR-менеджмент
2 БАСҚАРУШЫЛЫҚ МОДУЛЬ	2.1 Қазақстан Республикасында және шетелде білім беруді дамытуды басқару стратегиялары: қазіргі білім берудің тенденциялары мен мәселелері. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы мемлекеттік саясаты. Реформа жолындағы білім: білім беру жүйесін жаңғыртудың әлемдік тәжірибесі
	2.2 Білім беру менеджменті әлеуметтік менеджмент түрі ретінде.
	2.3 Білім сапасын басқару. Орта білім сапасын арттырудағы халықаралық зерттеулердің рөлі (TIMSS, PISA, PIRLS).
	2.4 Білім берудегі менеджмент әдістемесі. Басқару теориялары
	2.5 Білім берудегі басқарудың заңдылықтары, функциялары және принциптері.
	3 МАЗМҰНЫ- ПРОЦЕДУРАЛЫҚ МОДУЛЬ
3.2 Қазақстан Республикасындағы білім берудің жаңа парадигмасы негізінде білім беру ұйымын басқару.	
3.3 Білім беруді ұйымдастыру: түсінігі, сипаттамасы, құрылымы. Білім беру ұйымының миссиясы мен көзқарасы	
3.4 Ұйымдарды стратегиялық басқару. Білім беру ұйымындағы стратегиялық жоспарлау және өзгерістерді басқару.	
3.5 Инновацияларды енгізу кезінде команда құру және қызметкерлерді ынталандыру	
3.6 <i>Ретроспективті талқылау алаңы:</i> "Шығыс пен Батыстың параллельді басқару ойының эволюциясы» Әл-Фараби менеджмент концепциясы. Фердоусидің «Шах-Наме» хикаясы. Жүсіп Баласағұнидің «Құтты білік». Заңнамалық базаға негізделген басқару: «Жеті жарғы».	
3.7 Білім беру ұйымы басшысының инновациялық қызметі	
4 ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ МОДУЛЬ	4.1 Қазіргі жағдайда адам ресурстарын басқару: мәні мен міндеттері
	4.2 Өзін-өзі басқару білім беру ұйымы персоналының кәсіби өсуінің шарты ретінде.
	4.3 Тайм менеджмент және уақытты басқару. Норманы бақылау

	4.4 Стрессті басқару және стресске төзімділік. Персоналды басқарудың психологиялық негіздері
5 ВАРИАТИВТІК МОДУЛЬ	5.1 Көшбасшы және көшбасшылық. Көшбасшылық теориялары.
	5.2 Қазіргі білім беру ұйымындағы басшының функциялары. Білім беру ұйымы басшысының тұлғасы: мақсаттары мен көшбасшылық стильдері
	5.2 Халықаралық SACERS шкаласы негізінде мектептің білім беру ортасын өлшеу және бағалау
	5.2 Консорциум негізіндегі білім беру ұйымын басқару

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты: тыңдаушылардың жалпы білім беру жүйесіндегі менеджменттің ерекшеліктері мен функциялары, қазіргі менеджменттің даму тенденциялары туралы теориялық және практикалық білімдерін жетілдіру, кәсіби қызметті жүзеге асыруда басқару құзыреттілігін дамыту.

Тыңдаушылардың мақсаттары мен құзыреттері:

Когнитивті: негізгі ұғымдар мен арнайы терминологияны білу; жоғары білім беру жүйесін басқаруға әсер ететін факторлар.

Функционалды: Қазақстан Республикасындағы білім беру жүйесінің ерекшеліктерін, қоғамның әлеуметтік-экономикалық жағдайын дамытудағы жоғары білім беру жүйесінің маңызын меңгеру, саладағы кәсіби білімді меңгеру білім берудегі басқару, **Жүйе:** Қазақстан Республикасы білім беру жүйесінің іргелі қағидаттары мен заңнамалық актілеріне талдау жасай білу және жоғары білім беру жүйесінің ролін анықтау, Мемлекеттік білім беру стандартын, кәсіптік стандартты, 2020-2025 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасын дұрыс түсіндіре білу.

Әлеуметтік: негізгі ақпаратты ғылыми қоғамдастықпен талқылай білу, диалогқа түсу, жоғары білім беру жүйесін басқару шеңберінде пікірталас жүргізе алу.

Метақұзыреттіліктер: өзінің кәсіби дамуы мен қоғамның ғылыми парадигмасының дамуындағы алынған нәтижелердің маңыздылығын бағалай білу.

Күтілетін нәтижелер:

Курстың соңында тыңдаушылар:

- орта және жоғары оқу орындарындағы менеджменттің қазіргі теориясы мен тәжірибесін білуді көрсету;
- білім беру салаларында басқаруды жобалау және басқару дағдыларын қолдану;
- білім сапасын бағалау құзыреттілігі болуы.

Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде тыңдаушы міндетті:

Білу:

- жалпы білімді басқарудың ғылыми аппараты және жалпы тұжырымдамалары;
- - пәннің мақсаты мен міндеттері;
- - түрлері, сорттары және басқару процестері;
- - ақпаратты алу әдістері;
- - әртүрлі елдердегі менеджмент ерекшеліктері;
- - жоғары білім берудің тиімділігін арттыру жолдары мен бағыттары

Қолдану:

- - қолда бар ақпарат негізінде мақсаттар мен міндеттерді нақты тұжырымдау;
- - бизнес-процестерді талдау;
- - алға қойылған мақсаттар негізінде әрекеттер алгоритмін құрастыру;
- - бәсекелестік органы талдау;

- - жоғары мектепті басқарудың негізгі кезеңдерін жоспарлау және ұйымдастыру;
- - іскерлік қарым-қатынасты жүзеге асыру: көпшілік алдында сөз сөйлеу, келіссөздер, кездесулер, іскерлік хат алмасу, электронды коммуникациялар, әлеуметтік жауапкершілік позициясынан басқару шешімдері мен әрекеттерінің салдарын ескеру.

Меңгереді:

- - шаруашылық ақпаратты өңдеу әдістері мен бағдарламалық қамтамасыз ету;
 - - басқару шешімдерін негіздеу дағдылары;
 - - персоналды басқарудың заманауи технологиялары;
 - - білім беру ұйымының коммерциялық қызметін талдау және оның нәтижелерін басқару шешімдерін дайындау үшін пайдалану дағдылары;
- ұйымдастырушылық және стратегиялық жоспарлау дағдылары.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Білім беру бағдарламасы 5 модульден тұрады:

- 1) нормативтік-құқықтық;
- 2) басқарушылық;
- 3) мазмұндық-процессуалдық;
- 4) технологиялық;
- 5) вапивтивті.

Модуль 1. Нормативтік модуль. Модульде берілген дәріс тақырыптары тыңдаушыларға Қазақстан Республикасының білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың тұжырымдамалық бағыттары мен қағидаттарын анықтауға мүмкіндік береді; басшы қызметкерлер мен басшылардың қызметін реттейтін нормативтік құжаттармен көбірек танысу.

Модуль 2. Басқару модулі. Модуль мазмұны Қазақстан Республикасындағы білім беруді дамытуды басқару стратегиясы бойынша сұрақтарды қамтиды; шетелде; қазіргі білім берудің тенденциялары мен мәселелері. Реформа жолындағы білім: білім беру жүйесін жаңғыртудың әлемдік тәжірибесі. Менеджменттің тұжырымдамалық негіздері; классикалық менеджменттің тарихи аспектілері; басқарудың заңдылықтары, функциялары және принциптері. Тыңдаушылар Қазақстан Республикасындағы білім беруді реформалаудың мемлекеттік бағдарламаларының құндылық бағдарларын іске асырудағы инновациялық білім беру үдерістері мен халықаралық зерттеулердің рөлінің маңыздылығы туралы түсініктерін дамытады.

Модуль 3. Мазмұнды-процедуралық модуль. Білім беру ұйымын басқарудың тұжырымдамалық негіздері ашылды; білім беру ұйымының және оның субъектілерінің сипаттамасы. Стратегиялық басқару мәселелері ұйымның мақсаттарын, миссиясын және көзқарасын сипаттайды. Ұйымдық даму міндеттерін стратегиялық жоспарлауда команда құру, сонымен қатар білім беру ұйымындағы персоналды басқару негіздері. HR-менеджмент. Заманауи білім беруге қатысты бенчмаркинг және бизнес-үдерістерді реинжиниринг тақырыптары қазіргі білім беру ұйымдарын жаңғыртудың практикалық мәселелеріне және инновациялық менеджментке арналған. Тыңдаушылар ретроспективті пікірталас алаңында Шығыс-Батыс параллельді басқарудың әртүрлі тұжырымдамаларын талқылау мүмкіндігіне ие болады.

Модуль 4.Технологиялық модуль. Модульді аяқтау кезінде Тыңдаушылар білім беру ұйымындағы ресурстарды басқару туралы білімдерін кеңейтеді. Тайм-менеджмент

мәселелері уақытты жоспарлай білуге арналған, өзін-өзі басқару білім беру ұйымы кадрларының кәсіби өсуінің шарты ретінде қарастырылады; тыңдаушыларға ұжымда дұрыс және сауатты қарым-қатынас орнату дағдыларын қалыптастыру үшін стрессті жеңілдетудің психологиялық негіздері және қызметкерлердің стресске қарсы тұру мәселелері қажет.

Модуль 5. Айнымалы модуль. Бұл модульде қарастырылатын тақырыптар көшбасшылық теориясы мен көшбасшылық стильдеріне қатысты мәселелерді қамтиды. Тыңдаушылар Стивен Ковидің «Принциптерге негізделген көшбасшылық» кітабына негізделген ағымдағы менеджмент мәселелерін қарастырады. Модуль халықаралық SACERS шкаласы бойынша жоғары және жалпы білім беру ұйымдарының білім беру ортасын өлшеу және бағалау, сондай-ақ консорциумды пайдалана отырып ұйымды басқару тақырыптарын қамтиды.

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес оффлайн оқыту режимінде ұйымдастырылады. Курстың ұзақтығы – 80 сағат. Білім беру үрдісі дәстүрлі және интерактивті формаларды, мұғалімдерді даярлаудың белсенді сипатын қамтамасыз ететін оқыту мен оқу әдістерін қамтиды; лекциялар, аудиториялық оқыту, өздік жұмыс және оқу қызметінің басқа түрлері. Интернет пен цифрлық технологиялар, ғылыми-зерттеу және жобалық оқыту әдістері ағымдағы мақсаттарды нақты тұжырымдаумен, ойластырылған және негізделген құрылыммен қолданылады.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

p/c	Сабақтардың тақырыптары	Дәріс	Практикалық	Тренинг	Таңдау дәрістер	Талқылау алаңы	Дөңгелек үстел	Тестілеу	Барлығы
1.	Модуль 1. Нормативтік	8	4						12
1.1	Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары, Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамалары білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың тұжырымдамалық бағыттары.	2							2
1.2	Білім беру ұйымының жұмыс істеуі мен дамуының заңнамалық негіздері. Білім беру процесіне қатысушылардың құқықтық жағдайы. Білім беру құрылымдарындағы қызметті ұйымдастыру және еңбекті бөлу. Еңбек дауларын реттеу бойынша медиация негіздері және Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы.	2							2
1.3	ИСО 37001 паракорлыққа қарсы басқару жүйелері паракорлықтың алдын алу және	2	2						4

	анықтау бойынша бірқатар шараларды қамтиды.							
1.4	Білім беру ұйымындағы персоналды басқару негіздері. HR-менеджмент	2	2					4
2	Модуль 2. Басқарушылық	10	4					14
2.1	Қазақстан Республикасында және шетелде білім беруді дамытуды басқару стратегиялары: қазіргі білім берудің тенденциялары мен мәселелері. Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы мемлекеттік саясаты. Реформа жолындағы білім: білім беру жүйесін жаңғыртудың әлемдік тәжірибесі	2	2					4
2.2	Білім беру менеджменті әлеуметтік менеджмент түрі ретінде.	2						2
2.3	Білім сапасын басқару. Орта білім сапасын арттырудағы халықаралық зерттеулердің рөлі (TIMSS, PISA, PIRLS).	2	2					4
2.4	Білім берудегі менеджмент әдістемесі. Басқару теориялары	2						2
2.5	Білім берудегі басқарудың заңдылықтары, функциялары және принциптері.	2						2
3	Модуль 3. Мазмұнды-процедуралық	8	14	12				34
3.1	Білім беру ұйымын басқарудың тұжырымдамалық негіздері. Қазіргі білім беру ұйымы басқару объектісі ретінде			2				2
3.2	Қазақстан Республикасындағы білім берудің жаңа парадигмасы негізінде білім беру ұйымын басқару.		2	2				4
3.3	Білімді ұйымдастыру: түсінігі, сипаттамасы, құрылымы. Білім беру ұйымының миссиясы мен көзқарасы	2	2					4
3.4	Ұйымдарды стратегиялық басқару. Білім беру ұйымындағы стратегиялық жоспарлау және өзгерістерді басқару.	2	2	2				6
3.5	Инновацияларды енгізу кезінде команда құру және қызметкерлерді ынталандыру			2				2
3.6	<i>Ретроспективті талқылау алаңы: "Шығыс пен Батыстың параллельді басқару ойының эволюциясы»</i> Әл-Фараби менеджмент концепциясы. Фердоусидің «Шах-Наме» хикаясы. Жүсіп Баласағұнидің «Құтты білік». Заңнамалық базаға негізделген басқару: «Жеті жарғы».		4	2				6
3.7	Білім беру ұйымы басшысының инновациялық қызметі	2	2	2				6
3.8	Білім беру ұйымындағы персоналды басқару негіздері. HR-менеджмент	2	2					4
4	Модуль 4. Технологиялық	6	4	6				14

	Қазіргі жағдайда адам ресурстарын басқару: мәні мен міндеттері	2		2				4
4.2	Өзін-өзі басқару білім беру ұйымы қызметкерлерінің кәсіби өсуінің шарты ретінде.		2	2				4
4.3	Уақытты басқару және уақытты басқару. Норманы бақылау	2		2				2
4.4	Стрессті басқару және стресске төзімділік. Персоналды басқарудың психологиялық негіздері	2	2					4
5.	Модуль 5. Вариативті				4			4
5.1	Көшбасшы және көшбасшылық. Көшбасшылық теориялары.				2			2
5.1	Білім беру ұйымы басшысының тұлғасы: мақсаттары мен көшбасшылық стильдері							
5.2	5.2 Халықаралық SACERS шкаласы негізінде мектептің білім беру ортасын өлшеу және бағалау				2			2
5.2	Консорциум негізіндегі білім беру ұйымын басқару							
	БАРЛЫҒЫ	32	26	18	4			80

Ескертпе: Курстың бір академиялық сағаты 45 минутты құрайды (педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагогтың қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидаларына сәйкес / Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 7 тамыздағы № 249 бұйрығы.).

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

Курс тыңдаушыларының білімі мен практикалық дағдыларын бақылау және бағалау мақсатында кіру және шығу сауалнамасы, диагностикалық (алдын ала тестілеу) және қорытынды тестілеу (посттестілеу) жүргізіледі. Жоспарланған ретроспективті панель "Шығыс пен Батыстың параллельді басқару ойының эволюциясы»сонымен қатар студенттердің ойлау логикасын, презентация белсенділігін және курсты меңгеруін бағалауға мүмкіндік береді.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау тыңдаушылардың курстан кейінгі қызметін бақылау және әдістемелік және кеңестік көмек көрсету арқылы жүзеге асырылады;

Курстарды аяқтағаннан кейін тыңдаушыларды бақылау біліктілікті арттыру бағдарламасын жүзеге асыратын оқытушылар құрамы мен вебинарлар арқылы біліктілікті арттыруға қатысушылар арасындағы желілік өзара әрекеттесуде, сондай-ақ әртүрлі байланыс құралдарын (электрондық пошта) пайдалану арқылы жеке қарым-қатынаста жүзеге асырылады. , орталық веб-сайты, жалпы чаттар және т.б.). Бұл өзара әрекеттесу формалары мұғалімдердің тәжірибеде туындайтын кәсіби қиындықтарының орнын толтыруға және игерілген теориялық және практикалық материалдарды нақты педагогикалық қызметте қолдануға қолдау көрсетуге мүмкіндік береді.

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>
2. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасы Білім министрінің 03.08.2022 ж. No 348 бұйрығы. өзгерту енгізілді - 23.09.2022 No 406) / [/https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029836#z8](https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029836#z8)
3. «Сапалы білім беру» ұлттық жобасын бекіту туралы. Білімді ұлт». Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы No 726 Қаулысы//<https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2100000726>
4. «Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249>
5. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің кейбір бұйрықтарына өзгерістер енгізу туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 16 қыркүйектегі No 472 бұйрығы..
6. Педагог мәртебесі туралы Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ Заңы.
7. «Қашықтықтан білім беру технологиялары бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы No 137 бұйрығына өзгерістер енгізу туралы. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 5 маусымдағы No 259 бұйрығы.
8. «Педагогикалық әдептің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 11 мамырдағы № 190 бұйрығы. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020619>
9. Балашов, А.П. Менеджмент негіздері: Оқу құралы / А.П. Балашов. - М.: 2012, 288
10. Daft, Richard L. Management: [ағылшын тілінен аудармасы] / L. Daft. – Петербург: Петр, 2012, 863 б.
11. Стивен Кови. Принциптерге негізделген көшбасшылық. Пер. English-М: Alpina Publisher, 2019-302 б.
12. Кошербаева А.Н: Білім берудегі менеджмент. Педагогикалық жүйелерді басқару теориясы мен тәжірибесі – Алматы, 2023 ж
13. Кошербаева А.Н. «Баласағұни Жүсіп. «Құтадғу билиг-білімді басқару туралы кітап». Монография-Алматы «Ұлағат»-2023-302ж.
14. Шермерорн Дж. Ұйымдастырушылық мінез-құлық / Аударма. ағылшын тілінен Электрондық каталог, серия «Классика МВА - Санкт-Петербург, 2006 -637 б.

Қосымша әдебиеттер

15. Лапыгин, Ю.Н. Стратегиялық менеджмент: Оқу құралы / Ю.Н. Лапыгин. - М.: Инфра-М, 2018. - 400 б.
16. А.Н.Көшербаева және т.б. Білім беруді басқару: Оқулық. – Алматы: 2016 ж.
17. Белоножко М.Л. Әлемдік білім беру тенденциялары / М.Л.Белоножко, Е.Ф.Хиту // Университет ғылымы: экономика, менеджмент және құқық саласындағы мамандарды

- даярлаудың теориялық және әдістемелік мәселелері: 4-шығарылым. Түмен: Вектор Бук, 2016. - 64-67 б.
18. Коргова М.А. Басқару. Ұйымды басқару. — М.: Журайт. 2019. 198 б.
 19. Коротков Е.М., Приходько В.И., Иванова Т.Ю. Басқару теориясы. Синергетикалық басқару. Оқулық. — М.: Журайт. 2017. 332 б.
 20. Герчиков И.Н. Басқарудың әдістемелік негіздері. Кітапта: Менеджмент, 4-ші басылым, қайта қаралған және қосымша, 1 тарау – М.: 2010. – 512 б.
 21. Басқару: Прок. Студенттерге, оқу орындарына арналған оқу құралы. Проф. Білім/Е.Л.Драчева, Л.И.Юликов.5-бас., өшірілген. – М.: «Академия» баспа орталығы, 2006 ж.
 22. Конаржевский Ю.А. Басқару және мектепшілік басқару. – М.: Педагогикалық ізденіс, 2000. – 222 б.
 23. Симонов, В.П. Педагогикалық менеджмент. Білім берудегі ноу-хау: оқу құралы \ В.П. Симонов. – М.: Жоғары білім, Юрайт-Издат, 2009. – 357 б.
 24. Педагогикалық менеджменттің мәні/ vipkro. Wladimir.ru/do/protected/586.
 25. Гончаров М.А.Білім берудегі менеджмент негіздері: Оқу құралы. УМС маркасы «Классикалық оқулық». KnoRus баспасы. – 2010 ж
 26. Сәдуақасова З.М. Педагогикалық менеджмент. Оқу құралы. 2-е ед. қосу.-Алматы,2012.- 187 б.
 27. Александрова, А.В., Курашова, С.А. Стратегиялық менеджмент: оқу құралы – М.: SIC INFRA-M, 2013. – 320 б.
- Интернет көздері:
Referatwork.ru:http://referatwork.ru/spisok_literaturi/spisok_literaturi_managment_2009-2013_2014_2015.html
http://referatwork.ru/spisok_literaturi/spisok_literaturi_managment_2009-2013_2014_2015.ht